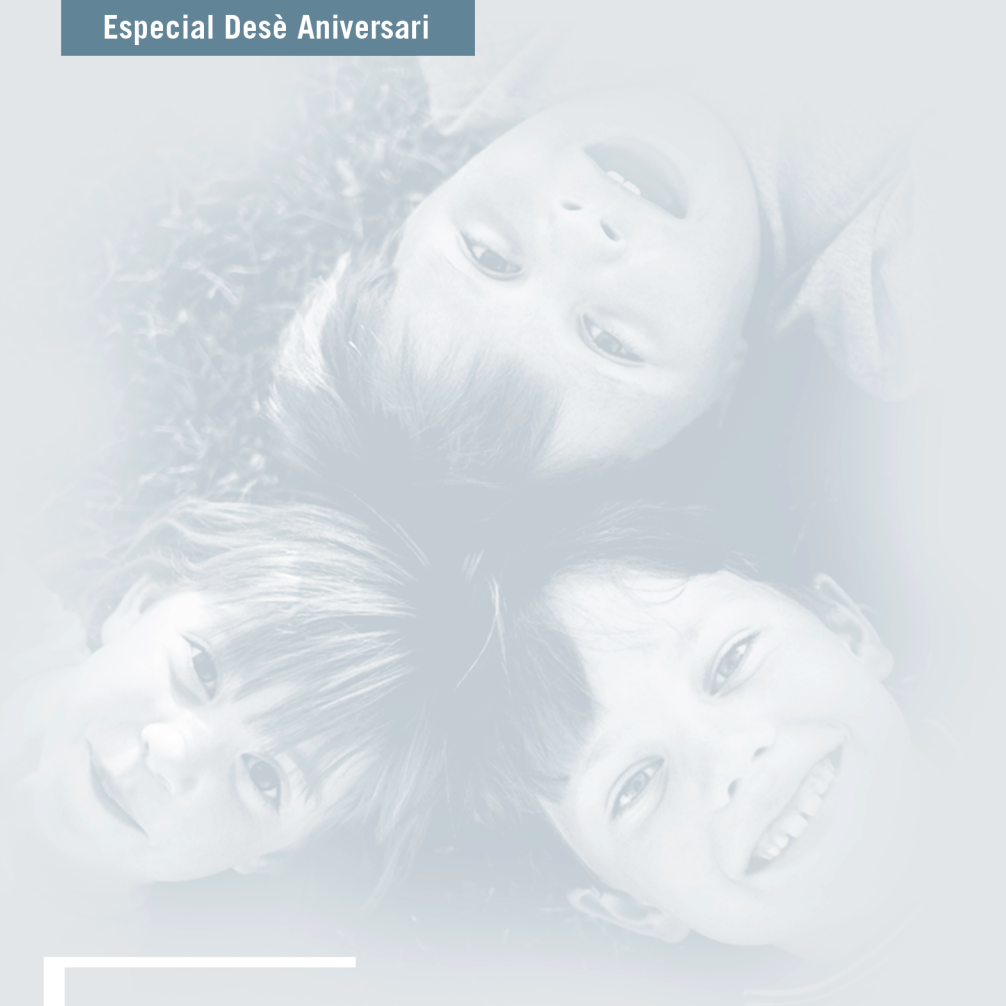

Consell Escolar
Municipal de Barcelona

Desè Aniversari del Consell Escolar Municipal i de Districte 1990-2000

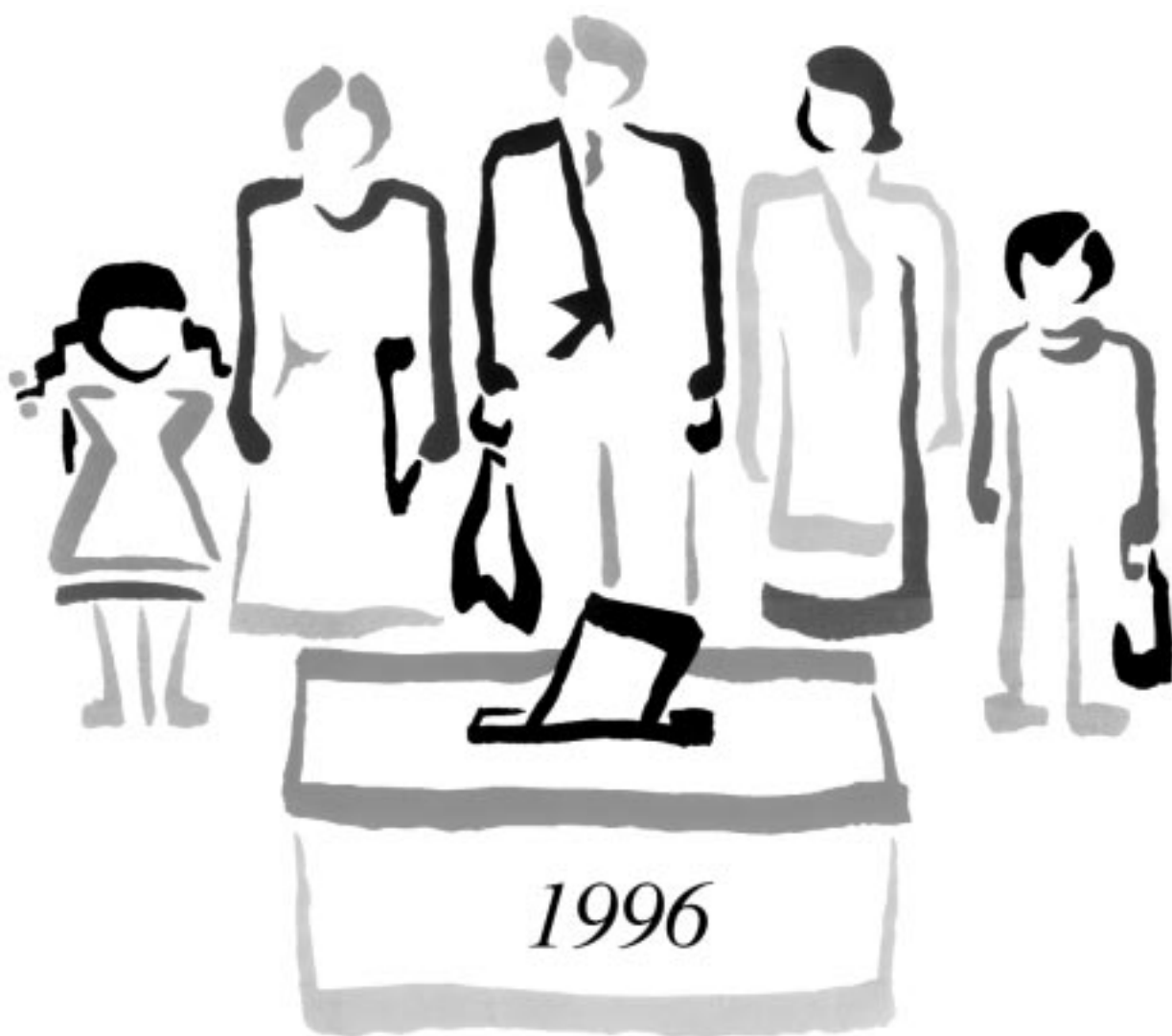

CONSELL ESCOLAR MUNICIPAL i de DISTRICTE

desè
ANIVERSARI
CONSELL ESCOLAR
Municipal i de Districte

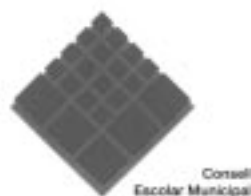

Ajuntament de Barcelona

Eleccions per a la renovació dels
Consells Escolars de Districte
i del
Consell Escolar Municipal

Barcelona, febrer de 1996

Ajuntament de Barcelona

En la construcció de la futura societat del coneixement i de la informació, la formació i l'educació constitueixen dos pilars fonamentals sobre els quals les persones i els col·lectius definim la nostra participació activa. L'aposta de Barcelona per aquest futur és decidida, i es manifesta dia a dia en projectes tan importants com el Fòrum Universal de les Cultures, amb el qual la ciutat vol contribuir al respecte per la diversitat cultural, el desenvolupament sostenible i la cultura de la pau, o el Projecte Educatiu de Ciutat, que porta l'educació fora de les aules per convertir-la en un eix estratègic de progrés i creixement.

Barcelona és un exemple de participació de la ciutadania en la programació i gestió de la ciutat en els seus diversos àmbits. I és aquest model cada cop més arrelat de participació el que ens garanteix un desenvolupament cívic i democràtic, i una convivència enriquidora.

La celebració d'aquests deu anys de la constitució i funcionament del Consell Escolar Municipal i dels deu Consells Escolars de districte és una mostra de la responsabilitat de la ciutat per l'educació i de la participació activa de la comunitat escolar. És un motiu de celebració i, també, un moment de reflexió sobre el futur d'aquests òrgans de participació i consulta en el marc de l'aplicació de la Carta Municipal.

Vull felicitar totes les persones, entitats i institucions que han col·laborat i col·laboren en aquesta construcció quotidiana de la ciutat i de l'educació que tots i totes volem.

Joan Clos

Participació, educació i ciutat

■ Enguany celebrem deu anys de la constitució del Consell Escolar Municipal i dels Consells Escolars de Districte, i aquesta celebració seria una més si no fos pel perfil específic que el Consell ha sabut i ha pogut desenvolupar al llarg d'aquest temps.

El Consell es crea en un moment en què la societat catalana ha sortit ja d'un període de reconstrucció i reubicació després de tants anys de repressió i ha articulat noves vies d'expressió. Això succeeix també en el món educatiu, tradicionalment reivindicatiu i, fins i tot durant aquells anys foscos de la dictadura, molt potent en les seves propostes de canvi social. Només cal recordar, com a exemple paradigmàtic, el manifest final de l'Escola d'Estiu de Rosa Sensat, el 1975, per l'escola pública.

Així doncs, en certa manera, la constitució del Consell Escolar Municipal i els deu consells escolars de districte representa la culminació d'un procés d'enriquiment de la participació social en el disseny i gestió dels afers públics, en aquest cas, l'educació. Paral·lelament, s'han creat altres consells de participació vinculats a les administracions, fins al punt que és molt difícil trobar una àrea de política i gestió que no tingui aquest òrgan consultiu que acosta la iniciativa ciutadana a l'acció de l'Administració. En aquest sentit, l'exemple per excel·lència és Barcelona, amb l'alt interès i la forta incidència dels consells en les polítiques municipals que caracteritza la ciutat. Sens dubte, aquest tret defineix una societat que aprofundeix en la democràcia, reforçant els canals pels quals aporta el seu coneixement, s'expressa i participa políticament en el debat ciutadà, i es construeix a si mateixa a partir d'un esforç col·lectiu.

La comunitat educativa, en aquest sentit, ha estat pionera. No només es tracta d'un sector on tradicionalment la participació ha estat molt forta per part de tots els sectors (mares i pares, professorat, alumnat, entitats educatives...), sinó que també, en configurar aquest Consell Escolar Municipal, l'ha sabut dotar de les peculiaritats que sempre l'han caracteritzat. Així doncs, el Consell Escolar Municipal es configura com un espai de participació i consulta de la comunitat educativa per a l'Administració local i l'autoritat educativa, i afecta des de la gestió dels mateixos centres escolars fins a les polítiques del territori que són els districtes i les de ciutat. I és aquest valor que ha sabut adoptar el que ha garantit que l'educació sigui avui a Barcelona una educació de qualitat, adequada a les necessitats de la ciutadania i amb capacitat d'adaptació als canvis. I, sobretot, una educació que prevegi la diversitat de parers i que fomenti la igualtat d'oportunitats, essències mateixes de les societats democràtiques progressistes.

Avui, amb deu anys d'història com a bagatge, el Consell Escolar Municipal s'enfronta amb nous reptes sorgits per

la redefinició necessària del marc educatiu a la ciutat. La Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona hem posat sobre la taula el desplegament de la Carta Municipal, i això implica la creació del Consorci d'Educació. Aquest pas es preveu d'una gran complexitat, però haurà de donar lloc a una millora de la gestió de la xarxa d'escola pública de Barcelona i a la unificació de les polítiques educatives per a la ciutat. La creació del Consorci significa la definició d'un nou espai competencial en què l'Ajuntament de Barcelona, fins ara sense competències en matèria de política educativa, participarà en la seva confecció en una part proporcional i aportarà d'aquesta manera l'especificitat local que precisa l'educació per fer un pas endavant en la seva adequació a l'entorn.

En aquest moment, doncs, el Consell Escolar Municipal ha de tenir un paper important per constituir-se com a òrgan consultiu i de participació en el procés de creació del Consorci i, més endavant, en el funcionament quotidià d'aquesta nova instància. En aquest sentit, el suport per part de l'Ajuntament de Barcelona és absolut i, com a part de la comissió mixta creada per tal d'elaborar els futurs estatuts del Consorci, treballarem perquè aquesta sigui la seva funció.

Igualment, per tal d'aplicar la Carta Municipal, el Consell Escolar Municipal està cridat a participar en el Consell Escolar de Catalunya com a representació territorial i, en aquest sentit, el Ple de l'Ajuntament de Barcelona ha resolt en la darrera sessió sol·licitar a la Conselleria d'Ensenyament que faci els tràmits necessaris perquè així sigui.

Són, doncs, noves dimensions i possibilitats competencials que el Consell ha d'afrontar com un repte, entenent que són la resposta a deu anys de feina i, per tant, de l'assumpció de la responsabilitat de representar la diversitat de la comunitat educativa de la ciutat. Evidentment, la tasca no fóra completa si no s'hi incloqués el paper fonamental que els consells escolars de districte assumeixen en la representació territorial. A tot-hom que ha participat en aquests deu anys d'història, moltes gràcies i felicitats!

Marina Subirats, Regidora d'Educació,
Vicepresidenta del Consell Escolar Municipal

L'Apunt dels regidors

■ El Consell Escolar Municipal de Barcelona compleix deu anys; va constituir-se el 1990. Però en realitat en fa molts més —25 anys— que el vam començar a somiar. Era l'any 1975 i va ser en el document *Per una nova escola pública* on vam dir com desitjàvem que aquesta escola no fos planificada lluny i a dit, sinó amb la participació de tots els sectors i instàncies interessats: mestres, pares, treballadors, ajuntaments... I on també dèiem que cada escola havia de ser autònoma. I que cada comunitat d'Espanya havia d'administrar la seva escola.

L'any 1975 feia molts anys —35— que no es podia parlar de participació ni d'autonomia de cap mena, i el 1975 vam gosar fer-ho. En aquell moment va començar la màquina del temps a córrer, i l'any 1978 la paraula i la idea de participació en la programació de l'escola ja era a la Constitució espanyola, i també s'hi reconeixia que cada escola havia de ser gestionada amb la participació de tots els que la formaven i que l'escola s'administraria no des d'un sol ministeri a Madrid, sinó des de cada comunitat autònoma. L'any 1979, l'Estatut d'autonomia de Catalunya ho deixava ben clar. I l'1 de gener de 1981 la Generalitat començava per primera vegada a la història a administrar tota l'escola de Catalunya. Només feia cinc anys que ho somiàvem.

En van haver de passar cinc més perquè l'any 1985 la primera Llei del dret a l'educació expliqués com s'havien de

fer els consells escolars, un a cada escola i un al costat de cada instància que administrava l'escola: al costat del Ministeri, al costat de la Conselleria de cada comunitat, a cada municipi. A Catalunya, un any després ja teníem la Llei de consells escolars, el Consell Escolar de Catalunya i, a poc a poc, els consells escolars municipals. El de Barcelona va ser un dels últims a constituir-se, el 1990, com ja hem vist.

Per què van tardar més els consells escolars municipals, i especialment el de la ciutat de Barcelona? Sembla que en molts ajuntaments, des que van ser elegits democràticament el 1979, ja es van formar consells municipals d'educació, cada un segons les característiques de la vila o ciutat, i quan la Llei catalana de consells escolars els va donar a tots un model semblant, va costar que alguns s'hi ajustessin i potser van perdre vivor.

A la ciutat de Barcelona es va optar per fer un model especial, amb un consell escolar a cada un dels deu districtes i un consell municipal amb representació de tots. Finalment, la Generalitat va aprovar aquest model i així va ser com es va constituir el Consell Escolar de Barcelona l'any 1990. El seu ple de districtes, amb més de 500 membres, sembla que és el consell més nombrós no sols de Catalunya, sinó d'Espanya. A més, fa una tasca de coordinació de tots els representants municipals a cada consell de centre, de manera que en el funcionament de totes les escoles públiques de la ciutat de Barcelona l'Ajuntament pot afavorir la participació de tots els sectors, i la planificació de l'escola a la ciutat es pot fer amb el coneixement directe del que passa a cada centre. És una tasca apassionant, la seva, però...

Deu anys després de la seva constitució, ens preguntem si la confiança en la participació que l'any 1975 ens feia reclamar els consells escolars, entre ells el municipal, continua; si els consells escolars municipals, i especialment el nostre, han canalitzat i impulsat la participació de tots en la millora, en quantitat i qualitat, de l'escola, de l'educació. Potser haurem de dir que no prou bé. Però potser també és millor que no recerquem en les dificultats passades, sinó que treballem per la solució en un futur de més competències municipals en educació en general. I en el cas de la ciutat de Barcelona, que ho fem definint quin ha de ser el paper del seu magne consell escolar en el moment de l'aplicació de la Carta Municipal amb l'assumpció de les competències en Educació que s'hi ressenyen. Si es trobés la manera que, superant les rutines, la participació ciutadana a la configuració de l'escola fos tan viva com la somiàvem el 1975, d'aquí a menys de deu anys, el Consell Escolar de Barcelona podria ser magnífic.

Marta Mata, Vicepresidenta del CEM 1990-1995

■ He tingut l'oportunitat de col·laborar en les tasques del Consell Municipal Escolar des de tres punts de vista en diferents moments, a partir de les meves responsabilitats de regidor d'Esports, del districte de Sants-Montjuïc i especialment en el període de regidor ponent d'Educació.

Sóc de les persones convençudes que l'educació és una responsabilitat que pertany a tota la comunitat i, per tant, ha de ser aquesta comunitat qui d'una o altra manera ha de participar en l'orientació de l'escola. Per tot això, comparteixo a fons el criteri de les lleis de l'educació en el sentit que des del centre escolar, passant pel districte i acabant a la ciutat, han d'existir espais de trobada entre tots els sectors socials implicats en el procés educatiu, configurant el consell respectiu.

Les meves vivències de les sessions del Consell Municipal i de les seves tasques eren, doncs, les d'una persona que considerava que aquest és un organisme necessari i convenient, la qual cosa em feia sentir implicat en la seva dinàmica per tal de fer les millors aportacions possibles. Això no sempre és fàcil, però tant durant la meua etapa en el Consell Escolar del districte de Sants-Montjuïc com en el període de les meves responsabilitats com a ponent d'Educació, em vaig esforçar al màxim per a fer-ho realitat. Especialment, voldria destacar el diàleg i la feina realitzada per a establir el mapa escolar del districte i de la ciutat, instrument molt necessari per a l'adequat planejament educatiu.

Més enllà de les meves possibles aportacions, també voldria destacar tot allò que vaig rebre d'aquelles sessions i

de les tasques del Consell. Em refereixo al coneixement de persones i d'institucions amb la consegüent ampliació de perspectiva i de mentalitat respecte a l'escola i al fet educatiu de la nostra ciutat. Tot això m'ha permès conèixer-la millor i estimar-la més.

Felicitó, doncs, al Consell pel seu aniversari i desitjo que per molts anys pugui desenvolupar la seva tasca al servei de l'educació i de la ciutat.

Enric Truño, Vicepresident del CEM 1995-1997

Des dels Districtes

■ Formar part del Consell Escolar de Districte i del Consell Municipal m'ha permès conèixer molt de prop la realitat i les problemàtiques de la comunitat educativa i de l'ensenyament de la ciutat.

La meua experiència ha estat molt positiva, perquè com a organisme de participació i consulta hem ajudat, tots plegats, a garantir el diàleg i la informació entre els membres dels diferents sectors i estaments de l'ensenyament i a fomentar la seva qualitat.

Francesc Narvaez

President del Consell Escolar del Districte de Sant Martí

■ Participació, comunicació i territori. Durant deu anys els consells escolars de districte han intentat afegir valor a l'educació mitjançant aquests tres principis. Participació reglada i institucional, amb els límits que això comporta, però democràtica, aprofundida i rigorosa. Comunicació entre sectors de la comunitat educativa (professors, alumnes, pares i mares...), entre sectors de l'ensenyament (primària, secundària, bressol...), entre centres educatius públics i privats, i sobretot entre l'Administració i la comunitat educativa. Territori, entorn, teixit associatiu proper que han servit per contextualitzar l'educació i per oferir-li tots els seus recursos urbans i ciutadans més immediats.

Potser massa vegades han estat més voluntaristes que eficaços, però sens dubte els consells escolars de districte conformen l'instrument més útil de participació, comunicació i proximitat de què disposem.

Per molts anys!

Carles Martí

President del Consell Escolar Dte. Sarrià-Sant Gervasi

Visió des de les Secretaries

■ En els primers deu anys del Consell Escolar Municipal de Barcelona

El dia 6 de febrer de 1990 es va constituir al Palau de Congressos, sota la presidència de l'alcalde Pasqual Maragall, el Consell Escolar Municipal de Barcelona i els deu consells

escolars de districte. S'obria, ara fa deu anys, una nova via de participació dels ciutadans en l'àmbit educatiu i, alhora, unes noves perspectives per poder avançar en la millora de la qualitat de l'educació a la ciutat de Barcelona. Era, també, l'any de l'aprovació de la Llei d'ordenació general del sistema educatiu, la LOGSE, una llei que naixia amb la voluntat de renovar el sistema educatiu, des de l'escola bressol fins a l'educació secundària obligatòria i postobligatòria. Una llei que volia, fonamentalment, atendre les necessitats educatives diverses dels nostres nens i nenes, dels nostres joves, futurs ciutadans de ple dret de demà, en l'horitzó d'una educació de qualitat.

Amb la constitució del Consell Escolar Municipal i dels deu consells escolars de districte, la ciutat de Barcelona, sota l'impuls polític del seu Ajuntament, manifestava la seva voluntat inequívoca de tornar a ser la ciutat capdavantera, com ho havia estat a principis del segle XX, en la innovació pedagògica i en la consolidació d'un model d'escola capaç d'acollir totes les demandes educatives de qualitat.

L'any 1988, l'Ajuntament de Barcelona, des de la seva Àrea d'Educació presidida per la regidora Marta Mata, amb el suport de tots els districtes municipals, va iniciar el procés de constitució del Consell Escolar Municipal. És just deixar constància de la col·laboració positiva d'altres àrees de govern de la ciutat que, d'una o altra manera, tenien, i tenen encara, vinculacions amb el món educatiu concebut des d'una perspectiva que vagi més enllà del marc físic de l'escola. No es pot oblidar, des d'aquest record de franca col·laboració, l'actitud oberta i positiva de la delegació territorial del Departament d'Ensenyament, amb la senyora Sara Blasi al capdavant, que en aquella etapa era regidora de l'Ajuntament de Barcelona. Al mateix temps, no seria just deixar de mencionar totes les aportacions, a més de la seva participació directa amb més de dos mil electors, dels consells escolars dels centres públics i concertats, de les federacions i associacions de mares i pares, de les federacions i associacions d'alumnes, de les organitzacions sindicals d'ensenyament, dels col·lectius de mestres compromesos amb els moviments de renovació pedagògica, dels directors dels centres docents públics i dels titulars dels centres docents concertats, de la Universitat de Barcelona i de moltes entitats especialment vinculades amb la vida cultural i educativa de la ciutat. Permeteu-nos finalment, en aquest torn d'agraïments i records d'una etapa que ja forma part de la història educativa de la ciutat de Barcelona, que deixem testimoni escrit de l'esforç, la constància i la il·lusió dels responsables d'educació dels districtes municipals al llarg del perllongat i complex procés de constitució del Consell Escolar Municipal i dels deu consells escolars de districte.

Acabàvem d'iniciar una nova etapa educativa de la ciutat de Barcelona. El febrer de 1990 l'alcalde Pasqual Maragall ho recordava en el ple de constitució del Consell Escolar Municipal. A la nostra ciutat —deia a tots els consellers

reunits al Palau de Congressos—, que té una estructura educativa molt complexa, amb centres docents municipals, de la Diputació, de la Generalitat, de l'escola pública i concertada, és imprescindible una col·laboració permanent entre totes les administracions i institucions per assegurar una àmplia oferta educativa de qualitat. Aquest doble objectiu, la col·laboració institucional i la millora de l'educació, s'ha obert camí. No és agosarat afirmar que l'aportació del Consell Escolar Municipal ha tingut el seu pes específic. Al llarg d'aquests deu anys d'actuació ha contribuït a consolidar la participació dels ciutadans en l'àmbit educatiu. Pel Consell Escolar Municipal han passat els informes preceptius sobre la planificació escolar de la ciutat i, alhora, totes les qüestions que han interessat als diferents sectors educatius i que configuren el teixit educatiu de la ciutat, des de l'escola bressol fins a les portes de la universitat o del món laboral.

Ja hem dit que el Consell Escolar Municipal és una peça clau de la participació educativa en cada municipi. És, de fet, una de les realitats concretes que tenen un lligam històric difús en les àmplies adhesions ciutadanes i professionals a l'obra escolar feta, en les primeres dècades del segle XX, pels ajuntaments democràtics de Barcelona i de la Mancomunitat, així com de l'actuació de la Generalitat dels anys trenta en l'àmbit educatiu. Totes aquestes aspiracions de participació i de llibertat, reprimides però no ofegades mai del tot per la dictadura franquista, van arri-

bar a amplis col·lectius de docents que, al llarg dels anys, van assolir un nou protagonisme en la renovació pedagògica i que es va concretar en el temps, l'any 1975, en el document Per una nova escola pública de la X Escola d'Estiu de Rosa Sensat i II del Col·legi de Doctors i Llicenciats.

Anys després, el 1978, "la participació dels sectors afectats en la programació i gestió de l'ensenyament" era ja un mandat constitucional. L'educació es convertia en un banc de prova de l'ampliació de la democràcia representativa. Aquest és un aspecte central, en l'àmbit educatiu, de la nostra constitució que, amb encerts i errors, ha condicionat la realitat del marc educatiu central, autonòmic, municipal, així com l'estructura i gestió dels centres docents públics i concertats.

L'any 1984, la Llei orgànica del dret a l'educació va desplegar el mandat constitucional de la participació educativa en els diferents consells escolars, de centre i territorials, juntament amb la creació del Consejo Escolar del Estado. El desembre de 1985, el Parlament de Catalunya aprovava per unanimitat la Llei dels consells escolars i creava el Consell Escolar de Catalunya.

Des de la seva constitució, ara fa deu anys, el Consell Escolar Municipal de Barcelona ha manifestat la seva voluntat permanent d'integració, en el marc constitucional de la participació, de tots els sectors educatius de la ciutat en la

perspectiva de contribuir a la millora permanent de l'oferta educativa global de la ciutat. Amb aquesta voluntat de diàleg obert i d'integració d'opinions diverses, el Consell Escolar Municipal de Barcelona vol celebrar el seu desè aniversari i renovar el seu compromís amb totes les institucions, sectors educatius i, d'una manera general, amb tots els ciutadans i ciutadanes que vulguin fer de Barcelona, com ja ho havia estat en el passat, una ciutat capdavantera en l'oferta educativa de qualitat.

Josep Mª Blanc, Secretari del CEM 1990-1996

■ Els aniversaris amb xifres rodones —centenaris, mil·lenaris—, amb la lògica mediàtica dominant, són motiu de celebracions extraordinàries amb una forta dimensió publicitària.

El nostre aniversari, els deu anys del Consell Educatiu Municipal (CEM) de Barcelona, és més modest, però també s'ha volgut aprofitar per celebrar la seva existència, fer balanç del seu funcionament i fer propostes de millora d'acord amb l'experiència viscuda, i també per donar resposta als canvis de la nostra societat, que han de ser recollits necessàriament en un òrgan de participació d'aquesta mena.

Pel que fa al primer aspecte, el de balanç, jo destacaria com a positiu el suport administratiu i polític i el treball constant i gairebé mai "vistós" dels seus membres, que han permès la continuïtat i el rigor en el seu funcionament de manera especial en la recollida i intercanvi d'informació entre els diferents sectors de la comunitat educativa.

En el mateix apartat, i com a aspectes millorables, d'una banda hi ha el fet que la participació quedi a nivell de consulta i que el treball del CEM no tingui cabuda en el Consell Escolar de Catalunya, on tampoc no té representació directa. Com es pot veure, aquestes qüestions són conseqüència de les lleis que les regeixen, i això vol dir que per compensar aquests déficits caldria una modificació d'aquestes, cosa perfectament possible si hi ha l'impuls de la comunitat educativa i la voluntat política per fer-ho.

Pel que fa al segon punt, com que els canvis socials d'aquests anys poden afectar el funcionament del Consell, jo crec que cal tenir en compte de manera preferent un aspecte essencial que ja fou recollit en l'Informe per a eurociutats elaborat per l'Ajuntament de Barcelona: (Cal educar...). Per formar ciutadans i ciutadanes amb plenitud de drets en el sentit tradicional i en la seva dimensió: accés a la informació i al coneixement, al gaudi de serveis sense exclusió, a la redefinició femenina del concepte de ciutadania i a l'expansió de la ciutadania als no nacionals.

Jo voldria destacar aquest darrer (el subratllat és meu). Penso que el CEM hauria de plantejar-se de manera prio-

ritària la seva aportació a la construcció d'una societat diferent i cohesionada, fent un esforç per a la detecció de noves necessitats, per a l'aproximació als col·lectius procedents de l'emigració extracomunitària, i molt especialment, per a la protecció específica dels drets educatius de les nenes i les dones d'aquestes comunitats.

Carme Tolosana, Secretària del CEM 1996-1997

■ Deu anys del Consell Escolar Municipal i dels deu consells escolars dels districtes

Felicitats i enhorabona!!

Felicitats per la celebració del desè aniversari.

Enhorabona per haver estat creat i haver estat capaç d'existir.

Un organisme o una institució no només s'ha de valorar pel que fa, sinó, molt especialment, pel que és.

El Consell Escolar Municipal (CEM) de Barcelona s'hauria d'inventar en cas que no existís i en això resideix el seu èxit. Constatar i valorar la seva existència no significa menystenir la seva capacitat d'acció i la bondat dels seus resultats.

Quins són els aspectes que vull destacar?

En primer lloc, el CEM és un espai de trobada. Un espai imprescindible dins del sistema escolar: És on està present tota la comunitat educativa a partir dels seus represen-

tants; és on hi ha tots els sectors educatius; incorpora els responsables de la gestió dels centres docents, sia l'Administració o les organitzacions empresarials privades; és la plataforma on hi ha les universitats i altres instàncies educatives...

El CEM, per tant, és un fòrum de debat, d'intercanvi, de coneixences, d'acords i de discrepàncies. És un ésser viu.

D'altra banda, el CEM és, també, una organització formada per un conjunt de persones que lliurement i voluntàriament treballen per fer propostes de millora del sistema escolar, per fer un seguiment sobre les decisions que prenen les administracions... Fer tota aquesta tasca requereix esforç i hores de dedicació que cal agrair i potenciar.

Els més de tres anys que he estat en la secretaria del CEM m'han permès valorar i reconèixer la importància d'aquest organisme de participació, on el treball protagonitzat pels consellers i conselleres ha estat enormement valuós, tal com es pot comprovar en els diversos documents i publicacions.

Però més enllà de la tasca feta voldria destacar, especialment, un altre aspecte que moltes vegades és ignorat. Es tracta de mostrar i valorar el procés que es segueix en l'elaboració dels documents i la manera de crear consens sobre els temes.

Les persones que treballen en els grups procedeixen de camps diversos amb experiències molt diferents; repre-

senten organismes i institucions amb plantejaments, en molts casos, oposats i, d'altra banda, parteixen de nivells d'informació i de coneixements poc homogenis.

Aquesta amalgama d'interessos, objectius i característiques personals va configurant un discurs comú i unes propostes conjuntes a partir del debat, de la reflexió i de la recerca dels punts d'acord per damunt de les diferències.

Aquest aprenentatge té un valor extraordinari. En aquest sentit recordo, especialment, l'esforç i els bons resultats que es van obtenir en l'elaboració de dos documents aprovats en els anys 1997-1999: el Dictamen sobre la proposta de Reglament per a l'ús social de les instal·lacions dels centres docents de primària i dels municipals i el document sobre Participació i corresponsabilitat dins del Projecte Educatiu de Ciutat.

El Consell Escolar Municipal de la ciutat de Barcelona té encara una altra especificitat que li dóna una projecció més extensa i més profunda: comptar amb els deu consells escolars de districte, la qual cosa li permet fer un treball més vinculat al territori sense perdre la visió més complexa i àmplia de la ciutat.

Els canvis i mutacions que es preveuen en un futur immediat exigiran noves adaptacions i nous projectes. El valor dels organismes de participació, com és el CEM, dependrà també de la seva capacitat d'estar atent i de respondre als nous reptes.

Teresa-Eulàlia Calzada

Secretària del CEM 1996-2000

- Poder celebrar deu anys de treball continuat en un organisme de participació és en si mateix un motiu de gran satisfacció. La participació generada en relació amb els consells escolars municipals a Barcelona implica una tasca continuada i constant de moltes persones que a partir d'un treball voluntari han estat capaces d'incidir en uns espais on el diàleg, la reflexió, l'esforç per aconseguir consens, l'intercanvi i contrast d'idees i el pluralisme són valors predominants. Suposa un exercici de participació i d'aprofundiment de la democràcia al servei de l'acció educativa i per una major qualitat de l'educació, i comporta, al mateix temps, una actuació per desenvolupar una cohesió més gran del teixit social entre els sectors educatius a la nostra ciutat.

Crec que estem en un moment en què ens hem de dir en veu alta i sense embuts que aquests són valors importants. Hem de posar en comú i hem d'externalitzar i fer visible la cultura que hem anat construint al llarg dels anys entorn de l'experiència participativa dels consells escolars municipals. Aquest és un patrimoni col·lectiu del qual hem d'estar orgullosos i orgulloses.

La participació en els consells escolars municipals suposa —per part dels membres que hi participen— un grau important d'implicació, i mostra un nivell, una capacitat i un grau de compromís que va més enllà de l'immediat i el personal i que expressa una disposició de voluntat i d'incidència en les propostes educatives que impliquen la col·lectivitat.

Perquè el treball en aquests organismes comporta voluntariat, però també constància i compromís, i expressió d'un desig de corresponsabilitat en una tasca que afecta tota la societat i, en concret, la comunitat escolar.

L'Administració ha d'estar a l'altura de la implicació que manifesta la comunitat escolar compromesa en la millora de l'educació.

Les formes de funcionament que regulen i estructuren aquests consells són importants. Però més enllà dels aspectes formals i organitzatius, cal que puguin desenvolupar plenament les seves funcions de consulta, assessorament i proposta, i és per això que han de tenir interlocutors clars i amb capacitat negociadora i de decisió per part de l'Administració educativa.

Cal que l'Administració reconegui la tasca que realitzen aquests organismes. Les propostes dels consells no són

vinculants per a les administracions, però signifiquen un cos d'aportacions teòriques i pràctiques important que cal prendre en consideració en el desenvolupament i realització de les polítiques.

Per això cal que totes les administracions implicades assumeixin el repte de respondre justificadament a les propostes i iniciatives plantejades pels consells. Han de demostrar que, més enllà de propiciar l'existència d'aquests organismes com a espais de participació, les propostes que fan els consells són importants per a l'Administració.

La celebració de deu anys de treball ha de significar per als consells escolars municipals un moment per fer balanç, però sobretot ha de significar un moment per obrir noves perspectives, per incorporar la reflexió ja feta, mostrar la capacitat per establir i reforçar les vinculacions de la comunitat escolar entre si i amb el territori, i avançar cap a la consolidació d'una xarxa participativa en l'àmbit escolar que sigui un veritable referent educatiu tant en l'àmbit de districte com per a tota la ciutat.

Carme Turró

Secretària del CEM, 2000

■ Apartat relatiu a “El Consell Escolar de Barcelona com a consell escolar territorial i la seva participació i col·laboració en el Consell Escolar de Catalunya”

Catalunya és un país plural, fruit de realitats molt diverses. Les característiques singulars de cada zona obliguen a una planificació de l'ensenyament d'acord amb les seves necessitats. L'aportació dels recursos ha d'afavorir el desenvolupament social, cultural i econòmic d'acord amb les potencialitats que cada un dels territoris presenta, en els aspectes geogràfics, de demografia, social, cultural i de producció.

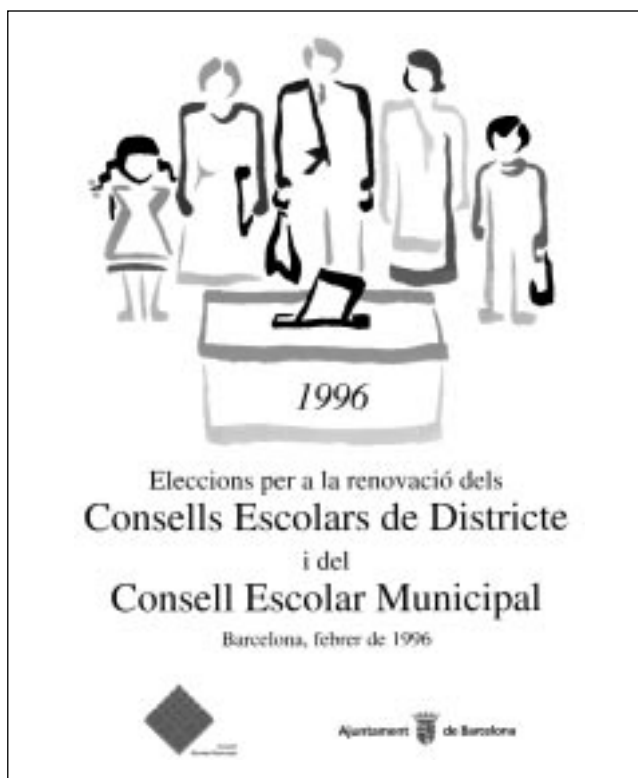
Barcelona i el seu entorn és una d'aquestes realitats, és una de les peculiaritats de Catalunya que per la seva magnitud, tant de població com d'activitat productiva, i de necessitats que se'n deriven, ha de ser contemplada de manera diferenciada a la gran majoria de poblacions i comarques catalanes.

La ciutat de Barcelona presenta diferències notòries entre els diversos barris de la ciutat, que sovint fan desaconsellable l'homogeneïtzació de les actuacions, la generalització en la presa de decisions, en l'aplicació dels criteris, en la distribució de les inversions i dels recursos econòmics i humans.

Pel que fa als òrgans de participació i consulta, els consells escolars, cal considerar també aquesta peculiaritat. La ciutat de Barcelona va crear el seu Consell Escolar Municipal el 6 de febrer del 1990, amb una estructura i organització que permetés l'aproximació a les diverses realitats que en el camp educatiu es donen en els diversos barris i districtes de la ciutat.

Fruit del treball desenvolupat al llarg d'aquests deu anys de funcionament del Consell Escolar Municipal i els consells escolars dels deu districtes municipals, s'ha posat de manifest de manera reiterada que les necessitats són diverses entre unes i altres zones de la ciutat, la qual cosa justifica que les demandes d'un o altre consell escolar de districte sovint hagin de ser diferents. En alguns aspectes, l'homogeneïtzació de criteris no és aconsellable. Tanmateix, s'han d'establir criteris diferents en actuacions relatives a inversions i a la dotació de recursos humans.

En relació amb el macroterritori de la ciutat i el seu entorn, pel volum de població, pel volum de riquesa generada, per la peculiaritat de les necessitats, etc., les competències que hauria de tenir el CEM serien més assimilables a aquelles que la llei atorga als consells escolars territorials, els d'una comarca, d'una regió àmplia, i, en el cas que ens ocupa, els d'una ciutat i una comarca ben diferents, no assimilable en la majoria d'aspectes a la resta de comarques o territoris de Catalunya. Barcelona, com qualsevol altra gran ciutat, requereix un tractament diferenciat, amb els avantatges i inconvenients que això li comporta.

De la mateixa manera que no seria justificable a l'hora de planificar i de dotar de recursos oblidar-se de les zones rurals, per petites o diferents que aquestes siguin, i que aquestes han de ser tingudes en compte en la seva justa mesura, seria difícilment justificable planificar, validar projectes d'actuació, de distribució de recursos i de l'establiment d'actuacions singulars per a Catalunya oblidant Barcelona i el seu entorn, justament pel volum i per les necessitats de la seva ciutadania i del seu entorn productiu i social.

Barcelona hauria d'estar degudament representada en el Consell Escolar de Catalunya per la seva singularitat, tant per la complexitat esmentada com pel volum de població en edat escolar. Si així fos, permetria una elaboració més adequada dels dictàmens, dels estudis i del pronunciament sobre les actuacions en l'àmbit educatiu.

Per tot el que hem exposat, i per ser conseqüents amb les realitats esmentades anteriorment, caldria assignar al Consell Escolar de Barcelona les competències de consell escolar territorial, i als consells escolars de districte les competències de consell escolar municipal.

L'estructura del CEM i dels CED amb què ara fa deu anys es va dotar la ciutat de Barcelona i l'experiència acumulada al llarg dels deu anys de funcionament, fan possible l'assumpció de les competències esmentades amb el rigor i el nivell de qualitat que l'ensenyament requereix.

Àngels Vivanco, Joan Sabido,
Consell Escolar de l'Eixample

■ Deu anys solen semblar molts anys quan parlem de consells de participació. No gaires hi arriben... i per això cal celebrar-ho. Però em vull resistir a aquesta anàlisi gerontològica del CEM i els CED, i pensar per un moment en ells en clau de vida humana. Als deu anys un encara és, afortunadament, un nen. S'ha arribat a la vida, s'han après moltes coses, s'ha interioritzat que en queden moltes per aprendre, però sobretot hi ha uns desitjos immensos de viure amb plenitud els propers i encisadors anys que s'apropen: la joventut. Uns anys de canvis, però alhora de consolidació de la nostra personalitat.

I, ojo al dato, perquè suposo que tots i totes estarem d'acord que, a hores d'ara, està demostrada la necessitat, importància i validesa de la participació dels infants i la joventut.

Francesc Barreda Solé

Secretari del Consell Escolar del Districte de Nou Barris

■ Permeteu-me que fagi un petit parèntesi i parli ara de música. La música és un llenguatge universal i, per tant, tots són capaços d'entendre-la.

Per sentir bona música és necessari i imprescindible que hi hagi uns bons intèrprets, és a dir, uns bons músics, prepa-

rats, motivats i convençuts que formen part d'un col·lectiu, tant si és de petit format (duet, quartet) com si es tracta d'una gran orquestra. Alguns d'ells tenen un paper destacat, mentre que altres, com seria el cas del que toca el triangle, participen de manera discreta però efectiva en un projecte col·lectiu com pot ser l'assaig d'un concert. Però només amb uns bons músics no n'hi ha prou.

Cal també que hi hagi un bon director, que sàpiga conduir els músics, que conegui amb tot detall quines peces s'interpreten i com cal fer-ho perquè tinguin la qualitat, la sonoritat, la sensibilitat, en definitiva, la musicalitat, desitjada.

És necessari que hi hagi un repertorista que sàpiga fer una tria justa i bona del que s'executarà, i de les partitures per a cada instrument, diferents però complementàries.

Només amb la suma de la dedicació de tots ells s'aconsegueix un bon concert.

Deixeu-nos ara que fem una comparació amb els consells escolars.

Els consells escolars disposen d'un elevat nombre de músics, que són els membres dels consells escolars de districte i del consell municipal, els quals, de manera voluntària, col·laboren en l'espai de participació de la comunitat

educativa dels districtes o bé de la ciutat. Les aportacions de cadascun dels membres són importants per a aconseguir una feina lligada, coherent, que doni resposta a les necessitats del col·lectiu educatiu i que representi tots els sectors. Aquí no hi ha violins ni fagots, però comptem amb la participació de pares i mares, directors i titulars, professorat, alumnat, personal no docent, representants de les entitats i de l'Ajuntament.

Tenim també uns bons directors. No en va la presidència dels consells escolars recau en el màxim representant del govern del districte, que és el regidor (en el cas del Consell Escolar Municipal, l'assumeix la regidora d'Ensenyament). Els presidents vertebren la tasca dels consells, canalitzen les propostes i iniciatives, les quals poden derivar i projectar a òrgans de major rang, com seria el cas de la ratificació dels acords del Consell Escolar per part del Consell Municipal de Districte.

Si bé és cert que el funcionament del Consell és rigorós pel que fa a la seva composició i constitució, cal reconèixer que és també flexible en la seva organització. Preveu la realització de plens (serien les orquestres), però admet també la formació de grups de treball o comissions per a debatre i analitzar qüestions d'una manera més àgil i eficient.

El repertori del concert seria en els consells escolars el pla de treball dels consells. Uns objectius clars i uns continguts

de treball consensuats i assumits pels membres condueixen la tasca que aquest ha d'assolir.

I les partitures? Cadascú hi té la seva. Totes les intervencions són importants.

Els pares, des de la seva condició de progenitors i màxims responsables de l'educació dels fills, hi prenen part activa i han de comptar amb la garantia que la seva veu és tan important com la dels professionals de l'educació. S'ha d'assegurar, per tant, que la informació necessària per a poder exercitar la participació arribi a tots els sectors.

El professorat, els directors i titulars, tenen el privilegi de ser moltes vegades pares o mares i, alhora, professionals de l'educació i, per tant, el seu grau de coneixement del marc teòric i objectiu de l'ensenyament és superior. Per a participar cal conèixer, i el coneixement arriba sovint a través de la comunicació. Els consells han de ser uns espais reals de comunicació entre els diferents sectors. L'establiment d'un clima de diàleg i la creació de mecanismes d'assessorament i de suport a la participació poden ajudar i millorar la implicació de les parts.

L'alumnat, que és el receptor de l'educació i, per tant, el màxim protagonista, ha de tenir un paper destacat.

Sense aturar-nos a analitzar el paper de cadascun dels sectors, queda clar que la suma del treball de tots i cadascun dels membres i la coordinació dels treballs dels diferents consells de districte i del municipal poden donar els fruits que desitgem: uns consells participatius, dinamitzadors de la relació intersectorial.

Cal la voluntat —ja demostrada pels participants voluntaris—, el temps —que es troba quan es busca— i el convenciment que la participació és un dret democràtic i un valor irrenunciable que cal exercitar per a millorar-lo.

Com diu el document de participació i corresponsabilitat, que recull les intervencions i propostes d'un elevat nombre de persones implicades en l'educació, i que va ser elaborat amb motiu del Congrés del Projecte Educatiu de Ciutat: "Cal aprofitar els beneficis que la participació ofereix i genera, com són l'acceptació de la pluralitat i la diversitat i el fet de considerar el conflicte com un aspecte que qüestiona les mateixes decisions i seguretats."

Carme Ruiz, Secretària del Consell Escolar de St.Andreu

■ Deu anys en la vida d'una organització no és una trajectòria massa llarga, tampoc ho és per a un consell de participació. Podríem dir que és un període de temps que permet fer el rodatge i que, per tant, et deixa en disposició d'enfilars el camí amb bona marxa.

El rodatge ha posat a prova la "màquina" (consell) i ha donat a conèixer i s'han pogut comprovar quines són les seves prestacions.

Els mecànics i mecàniques hem valorat que caldria canviar algunes peces (modificacions al reglament) perquè en alguns casos la màquina sigui més ràpida, en altres més potent, i potser més atractiva en determinades ocasions. No totes les peces són al nostre magatzem, algunes les haurem d'importar (modificació de la llei de consells escolars).

En definitiva, uns retocs per a l'actualització, una posada al dia, perquè en aquesta nova etapa que s'inicia els consells de participació, a més de ser un espai de reflexió i de propostes, tinguin la possibilitat de ser útils a l'entorn immediat. Segur que amb aquestes modificacions i amb la il·lusió de tota la gent que hi col·labora aconseguirem millorar les prestacions d'aquesta "màquina".

Jaume Novell, Secretari del CED de Gràcia

■ Felicitats CEM, acabes de fer els deu anys i això, en l'Administració, és gairebé la majoria d'edat.

Pots començar aquesta nova etapa de maduresa amb tota tranquil·litat, ja que estàs molt ben preparat. En primer

lloc, el teu naixement va ser planificat i elaborat amb molta cura i la teva infantesa ha transcorregut en un ambient tranquil però amb moltes ganes de treballar, tenint en compte que havies de ser autosuficient. Per altra banda, les persones que en formen part ho fan amb il·lusió i ganes de fer que l'educació a Barcelona sigui un tema prioritari. A més a més, la diversitat dels teus components fan de tu un organisme viu on la comprensió i l'acceptació són eines importants per al teu desenvolupament.

Estic orgullosa d'haver format part del teu funcionament, que m'ha permès mantenir el contacte amb tots els sectors de l'educació i m'ha donat l'oportunitat d'aprendre a treballar i de formar part d'un equip il·lusionat i amb moltes ganes de fer que el teu funcionament fos al màxim de perfecte.

Gràcies.

Xeni Rodríguez, Membre de la Secretaria del CEM

■ He assistit al part del CEM: és a dir, des que Marta Mata va encarregar a Josep Ma Blanch que organitzés i que estructurés la bastida i donés forma i contingut al Consell Escolar Municipal per a la ciutat de Barcelona en un despatx fosc i tètric dins de la Casa Gran.

I va començar la gran aventura: ajuntaments d'arreu de l'Estat preguntaven com ho fèiem, ens demanàvem el Reglament de règim intern; consultaven com s'organitzaven i es feien les comissions de treball...

Paral·lelament, es perfilava la figura del representant municipal als centres docents públics, es definien les seves tasques, els seus deures i obligacions, els tècnics i tècniques d'Educació dels districtes establien el pont d'unió amb la resta de la ciutat.

El CEM ha estat capaç d'acollir persones, entitats, escoles, sectors públics i privats/concertats, etc. i implicar-los en un tema comú.

He tingut l'enorme sort de viure i veure aquesta moguda sempre amb la paraula amable, sincera, i l'amistat de totes les persones entranyables que formen o han format part del CEM.

I feina, molta feina: cartes, moltes cartes; i convocatòries, moltes convocatòries; informes, molts informes. I renovacions i presses, i tardes llargues de reunions... que us haig d'explicar !!!!

Gràcies a tots i a totes,

Roser Canals, Membre de la Secretaria del CEM

Records, vivències i opinions dels consellers i conselleres

■ Per als que no provenim de l'àmbit estudiantil ni docent, és a dir, que participem al CEM "des de fora" de l'àmbit acadèmic, aquest constitueix una bona oportunitat per a conèixer a quin ritme es mou l'escola a Barcelona i quins són els actors que la fan bellugar. Per als que ens preocupa la ciutat i la gent jove que hi viu, i que intentem proposar polítiques públiques coherents, el CEM ens serveix per a veure la complexitat que envolta els centres d'ensenyament. Per als que venim d'una cultura del consens, el CEM ens demostra que la presa de decisions ha de començar per la participació d'aquells que s'hi veuran implicats.

Jofre Villanueva, Consell Joventut de Barcelona

■ Participar en el Consell Escolar de Districte en representació del CRP de Gràcia ha estat i és una experiència globalment positiva. En primer lloc, per la importància que té per a un organisme d'àmbit territorial com és un CRP, el fet d'establir un procés de diàleg i de consens amb altres entitats i sectors de la mateixa comunitat educativa.

He pogut conèixer mestres, directors i directores, pares i mares amb els quals hem compartit neguits i il·lusions, feines i opinions que ens han aportat visions complementàries sobre el funcionament dels centres, de les AMPES, a la vegada que tots ells i totes elles han pogut conèixer de més a prop què és un CRP, les seves virtuts i les seves limitacions.

Penso també que a poc a poc, potser massa lentament, es va avançant cap a una cohesió més gran del que podem anomenar la comunitat educativa del districte; en tot cas, algunes persones hi posem el nostre granet de sorra.

Marta Duñach Masjuan
CRP de Gràcia, CED de Gràcia

■ Encabir en un capítol de quinze línies deu anys d'estada en el CEM de Barcelona exigeix una concisió a la qual no estem habituats els xerraires. Separar allò formal d'allò intrascendent és un altre repte important i difícil de complir, ja que les vivències en un i altre sentit són igualment avaluable... Bé, un cop més ho considerarem com una qüestió de servei públic.

He tret la pols, he pilat els 53 quilos de papers generats pel CEM, que em van correspondre durant aquest temps —carail, mostren un volum imponent—, de passada he fet una ullada als temes —coil, que atrevits—, i faig piletetes, les he fet per comissions i matèries, la Mercè Fluvià, el Nacho de la Barrera, les dues Isabels, la Núria Puerta, en Subidó, la Charo... La pila més gruixuda és la que correspon al

tema de matriculacions; els comentaris cal·ligrafiats, anotats als marges dels documents, són prou eloqüents i justificaven àmpliament les reclamacions fetes al seu dia. La del format més petit —no per això la de menys gruix— és la que correspon als comprovants del pàrquing del carrer de Montaner —l'economia de la FAPAC i la meua pròpia sempre es van ressentir d'aquesta despesa—, també la dels tiquets dels forns de la Ronda... També he trobat uns rebuts per les quatre flors que sempre em van merèixer la Xení, la Roser, la Maria o l'Amalia, que era el primer somriure en entrar al Consell.

Finalment, he tingut la visió de la sala de reunions, amb en Josep donant els últims tocs, silencis i eficàcia. A sobre la taula, les carpetes amb els informes, bocabadades, esperant l'estudi i el debat, escampades una dotzena i mitja d'ampolletes d'aigua i els dos grapats de caramlets esquitats i escassament ensucrats —que un dia van desaparèixer de manera definitiva, probablement com a resposta a les meves mofes i burlletes—, ... i un grup de persones i representants amb diferents criteris i afinitats, però animats per l'interès comú de millorar o resoldre els problemes de l'ensenyament i la formació social a la nostra ciutat.

En Josep Ma, primer secretari del CEM, que em va embarcar, prometent-me bon vent i barca nova —vaig perdre el compte de les vegades que vaig anar a pic i embarran-

car—, la Carme, la Teresa Eulàlia, la Lali... No cal posar-hi cognoms; els coneixeu prou bé: ell i elles van animar sempre les tasques i la dedicació al Consell.

Deu anys de Consell i més de cinquanta quilos de gestió són prou bagatge per merèixer (sol·licitar) el reconeixement de la ciutat per a un ens que l'honora, el magnífic Consell Escolar Municipal de Barcelona.

Enric Marco i Batlle, representant de FAPAC fins l'any passat, després de deu anys.

■ “Quines vivències, quines experiències dins el CEM?” És una pregunta fàcil, però no tan senzilla de contestar en poques línies.

Quan una arriba al CEM, després d'uns anys participant en el CED, i en el meu cas representant una Federació de Mares i Pares consolidada en el món educatiu, el pes de la responsabilitat és molt feixuc.

Et plantejes d'una manera diferent, potser amb una altra maduresa, la lluita diària per la millora de la qualitat en l'ensenyament públic. La convivència amb representants dels diferents sectors de la comunitat educativa —el tre-

ball conjunt; el debat dels temes, de les propostes; l'intercanvi d'experiències— proporciona un exercici de participació activa, creant un espai de debat molt important, on la corresponsabilitat de totes les parts en la informació i l'educació dels nostres nens i nenes, ciutadans del futur, ens obliga a treballar amb més entusiasme per tal de millorar encara més l'ensenyament públic.

Ara ens hem de felicitar per la feina feta durant aquests deu anys, i alhora pensar seriosament en com volem que siguin els propers deu anys.

Montse Paco

Representant de FAPAC en el CEM, Les Corts

■ Per un feliç atzar sóc conseller des de la creació del Consell. És impossible ressenyar totes les vivències que he tingut al llarg de tots aquests anys. Cal dir que sempre m'hi he trobat molt bé, tant amb els companys com amb els quatre secretaris.

Aquelles hores de discussió, en el si del Consell, els cafès que ens oferien, els primers temps i l'aigua i els caramels de després em porten a la ment reunions on es plantejaven qüestions i es discutien sempre en bona harmonia. Destacaré només uns fets cabdals: el debat sobre el Mapa

Escolar, de Primària i Secundària, i el de FP. Fou molt ric i es concretà en un dictamen molt encertat. Recordo la preparació del Congrés del PEJ.

La sessió encarregada va comportar moltes reunions que culminaren amb la celebració del Congrés. Finalment, l'elaboració del balanç de la Reforma, i el seu primer tema, la diversitat, ens portaren força feina. Només sento que l'Administració faci cas omís, tantes vegades, d'aquest òrgan consultiu.

Manuel Satué

Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències

■ Fa relativament poc temps que col·laboro en les tasques del Consell Escolar Municipal, com a delegat i representant del col·lectiu d'escoles privades concertades, a més de formar part del Consell Escolar del Districte de Ciutat Vella. La meua esperança és poder comunicar les aportacions que en el camp de l'ensenyament fa a la societat el col·lectiu que represento. Defensar la transparència i l'equitat, aportar elements per a la bona gestió, defensar els interessos del sector, són les aportacions que em sembla que puc i haig de fer. Compartir-ho amb representants d'altres col·lectius és un enriquiment mutu i un pas efectiu

cap a l'eficàcia del servei que tots plegats hem de donar a la societat a la qual servim. Ben acollit pel conjunt i experimentant la respectuosa acollida del meu posicionament, resulta ben fàcil el treball del conjunt, on la principal tasca és fer cada dia més bé les coses intentant coordinar els interessos dels diversos sectors que integrem la comunitat educativa municipal.

Josep Alemany

Director Gerent de l'Escola Pia Sant Antoni, Ciutat Vella

- Perteneixer al CEM. Trabajar en el Consell Escolar Municipal. Ha sido una tarea enriquecedora. Ha sido como participar en un foro donde lo importante eran los problemas de los demás.

Es cierto que a veces tienes la sensación de perder el tiempo porque los logros no se ven, porque en realidad no dices nada, pero así como el golpear de la gota de agua deja su surco en la piedra, así el tiempo dedicado a los demás va llenándote y enriqueciéndote. Deja su huella indeleble en ti y hace que tus vivencias sean difícilmente olvidables.

Manuel Sancho, Titular, CFP Cultura 2, Sant Martí

- "... i aquella jove de fa deu anys va entrar al Consell Escolar Municipal amb les seves dues preguntes sota el braç i, quan va escoltar com parlaven els polítics i va veure com les gastaven..., va guardar les seves dues preguntes i no va obrir boca en tot aquell consell; era el primer, és clar".

Núria Puerta pot contar aquest conte sense temor. Deu anys després ha fet innumerables preguntes en el Consell Escolar Municipal, en el Consell Escolar de Districte i en el Consell Escolar de Centre. Ha tingut l'honor, i el deure, de representar els pares de l'escola concertada en totes aquestes institucions i de fer-ho conscient que aquesta era una obligació democràtica.

Al llarg d'aquest temps ha estat a comissions de Matriculació, ha participat en estudis referits a la integració dels immigrants i ha treballat per promoure la participació ciutadana en el món de l'ensenyament. Aquesta activitat oficial no li ha impedit desenvolupar tasques de la llar i feina i, a estones lliures, jugar al bàsquet amb les mares de l'escola o aprendre a ballar amb els companys de la seva AMPA.

Voler és poder, que diu la gent gran, i jo he volgut. Per això, doncs, moltes gràcies a tots aquells que m'han ajudat a aconseguir-ho, i també a tots aquells que m'hi han posat impediments, perquè de tots n'he après.

Núria Puerta

Mares i Pares C. Concertats, Ciutat Vella

- Ser representant dels consells escolars de centre al CEM i tenir accés a un espai de participació ciutadana i que aquest estigui lligat amb l'educació dels teus fills és una de les satisfaccions que tenim i que valorem els ciutadans.

En la curta experiència que he tingut fins ara, el que més he copsat és la interrelació, l'intercanvi d'opinions i les experiències dels dos sectors dels representants dels pares al CEM, els de l'escola pública i els de la concertada. La quantitat i qualitat del debat, la composició de lloc, de l'estat en què es troba l'ensenyament en aquests moments, l'intercanvi d'informació que hi ha en tots els sectors de la societat.

Per a finalitzar, vull donar el meu agraïment a totes les persones que hi han participat durant aquests deu anys.

Pere Farriol, Sector Mares i Pares C. Públics, l'Eixample

- Cuántas veces, ante actitudes o decisiones que no se comparten, hemos oído exclamar a personas cargadas o no de razón: "¡Me van a oír!". O cuántas veces la indignación momentánea de esas personas no ha servido prácticamente para nada y mucho menos para que las escuchen.

Hay, sin embargo, otras personas que consiguen hacerse oír adoptando una estrategia más adecuada y efectiva: la participación.

Yo he adoptado este sistema, que sólo requiere constancia y algo de dedicación, para hacerme oír en el ámbito educativo municipal. En los casi diez años que llevo como miembro del CEM he podido exponer y contrastar mis opiniones, practicar la crítica constructiva, consensuar criterios enfrentados..., en un clima de atención y respeto. Por eso creo que a mí sí me han oído, y estoy muy satisfecho de ello, pues mi voz forma parte de ese coro que aconseja al gobierno de mi ciudad en el diseño de la política y de la gestión educativa que realiza el Ayuntamiento.

Angel Fandos, UGT

- Vaig formar part del Consell Escolar Municipal entre els cursos 1996-1999, representant la Federació d'Associacions de Pares d'Escoles Cristianes. El treball va ser una experiència positiva pel coneixement de temes, processos i entitats, i també per la relació molt continuada amb persones de diferents col·lectius. Malgrat aquestes vivències interessants, recordo que tot sovint vaig tenir dificultats a l'hora d'arribar a acords.

En el Consell Escolar del districte de Sarrià-Sant Gervasi encara hi participo. A part de l'assistència als plens i la pre-

paració d'aquests a la Comissió Permanent, trobo molt interessant la Comissió d'AMPAS. Té un caire integrador, d'experiències i propostes per impulsar una col·laboració més estreta entre les associacions de pares, per tal d'aconseguir una major relació entre nosaltres.

Mª Isabel Marín, Federació d'Associacions de Pares d'Escoles Cristianes, Sarrià Sant-Gervasi

■ Quan vaig decidir presentar-me a les eleccions com a membre del Consell Escolar del Districte i, més endavant, del Consell Escolar Municipal, era el desig de participar de manera activa en tot allò relacionat amb l'entorn educatiu el que em va animar a fer-ho.

Com a membre de la comunitat educativa, penso que tots els que hi formem part tenim una responsabilitat en el present i el futur de l'ensenyament. I cadascú, des de les seves possibilitats, ha d'aportar de manera positiva la seva col·laboració.

És poc el temps que fa que exerceixo el meu càrrec, i potser és massa aviat per fer-ne valoracions generals, però si hagués de resumir la meva experiència, la idea principal seria la satisfacció d'estar desenvolupant una tasca, en representació del col·lectiu de professors i professores de l'escola concertada, de manera activa i responsable.

En definitiva, es tracta de treballar per aconseguir, entre tots, una educació millor per a la nostra societat, cosa de la qual tots ens beneficiarem.

Marta Hernández, Professorat C. concertats, Nou Barris

■ Si he de parlar de les meves vivències durant —si no m'equivoco— vuit anys de participació, uns cops més activa i d'altres no tant, en el Consell Escolar de Districte, diré que, per a mi, la part més positiva ha estat la col·laboració desinteressada de tots els que han format, formem i formaran part d'aquests consells; una dedicació de la qual he tret moltes coses: experiències des de diferents àmbits de la comunitat educativa (pares, professors, alumnes, personal d'administració i serveis...), vivències de tot un grup de persones, molts cops amb ideologies i formes de pensar diferents, però amb un únic objectiu comú: vetllar per la millora de l'educació de tots, que és una manera molt directa de participar en la millora de la nostra societat. Queda molt camí per recórrer i moltes coses per millorar (sobretot aconseguir que tots ens sentim recolzats de la mateixa manera), però penso que la voluntat hi és.

Gemma Pallarols, Rep. del personal d'administració i serveis I.T. Lestonac, l'Eixample

■ Deu anys! Hem arribat a la infantesa madura. Ja comencem a entendre el món que ens envolta, i gaudim d'aquests descobriments extraordinaris.

Potser el més extraordinari, en els temps que corren, és continuar trobant-se amb persones que des de diferents àmbits, sense obtenir ni esperar res a canvi, participem amb les nostres aportacions a vincular l'allunyat i abstracte "sistema escolar" amb el nostre territori, amb els nostres nois i noies i amb les seves famílies. El nostre nexa comú és el convenciment que l'escola ha d'estar lligada als ciutadans presents i futurs als quals serveix, perquè el progrés personal que fa possible l'escola és la base del nostre progrés col·lectiu.

Altres descobriments no són, però, tan extraordinaris. Amb deu anys també anem perdent la nostra innocència; ja ens adonem que això de ser "consultius" és feixuc. La nostra tasca s'assembla a l'ofici de picapedrer: les nostres propostes, totes molt treballades, moltes vegades difícilment consensuades, coherents amb la nostra realitat propera, han pretès ser els correus de la sòlida escola que tots volem; però massa sovint són rebutjades o oblidades. Com el picapedrer, que ens costa veure que avancem!

Però sí, malgrat tot, realment, si mirem deu anys enrere, la nostra escola, la de Sant Andreu, la de Barcelona, va endavant; per tant, val la pena continuar.

Manuel Carbó i Moles, Professor, Sant Andreu

■ És per a mi un orgull poder escriure aquestes humils ratlles. Necessitaria hores per poder explicar totes les meves vivències dins el Consell Escolar, ja que fa uns quants anys que dedico part del meu temps a formar part activa d'aquesta institució, i he de dir que ha estat una experiència molt positiva i molt agraïda. El fet de poder representar els meus companys del PAS és per a mi un gran honor. Aquest fet fa donar més forces i il·lusió per treballar, per millorar la unió i el benestar entre els diferents estaments de l'escola, per intentar solucionar els problemes que puguin sorgir i sobretot per millorar el futur perquè els nostres nens i nenes, que són la gran ànima de les escoles, puguin tenir una formació cada dia millor dins la transformació que ha patit i patirà l'ensenyament.

Mª Rosa Pascual, Representant del PAS de l'I.E.S. Ausiàs March, les Corts

■ Formar part del Consell Escolar Municipal i del Consell Escolar de Districte em permet participar en un organisme, diferent de la meua escola, en què treballo per l'ensenyament en general i en particular per l'ensenyament públic.

Com que és un organisme format per diferents sectors i entitats, garanteix un procés de diàleg i de participació en la ciutat que el converteix en una eina important en el món educatiu.

Participar en aquest consell m'ha ajudat a tenir una visió diferent dels problemes del món educatiu. Una visió que va més enllà de la que tindria des de la meua pròpia escola.

Les persones que han format el Consell Municipal i els de Districte al llarg d'aquests deu anys han fet una tasca important i cal que els membres que hi som ara i els que vindran en el futur continuïn treballant amb la mateixa il·lusió i ganes que ho han fet els membres d'aquests anys anteriors, ja que encara queda camí per recórrer.

Cal que ens felicitem tots i totes per aquest X aniversari.

Conxita Braulio, Directora CEIP Sagrada Família, l'Eixample

- En el 10è aniversari de la implantació del Consell Escolar Municipal (CEM), voldria recordar aquelles actuacions que han estat més interessants.

Fa deu anys, amb la constitució del CEM encetàvem dins de l'ensenyament una cultura nova de participació que no era precisament un tret cultural arrelat en el nostre país. El desig de participar, d'aportar idees, d'intervenir en el desenvolupament de l'ensenyament a Barcelona van quedar reflectits en el primer curs de formació que va convocar el CEM adreçat a pares i al qual van ser invitats els directores i directores. Dins aquest curs, i en l'apartat d'informació, es va ensenyar a elaborar els documents bàsics de funcionament (Projecte Educatiu, Reglament de Règim Intern, etc.), que ara ens semblen molt fàcils, però que ara fa deu anys no sabíem ben bé el que eren i per on havíem de començar. També es van viure experiències molt positives en apropar els dos estaments, direcció i pares, en el moment de la resolució de conflictes.

Recentment, aplaudim del CEM els recursos de promoció de l'escola pública que ha desenvolupat, perquè ens ha ensenyat a organitzar jornades de portes obertes, com donar a conèixer el projecte d'escola (com a servei públic, participatiu, integrador i democràtic).

Al CEM vam començar i continuem aprenent que participar és estar ben informat i saber utilitzar aquesta informació de manera constructiva per tal de millorar allò que calgui i potenciar i aplaudir tot el que és positiu.

Maria Guiu, Directora CEIP Pràctiques II, Sans Montjuïc

- He participat des de la seva constitució al Consell Escolar del districte de Nou Barris. Recordo especialment tot el treball d'anàlisi i seguiment territorial de l'aplicació de la Reforma Educativa.

Com a mètode de treball, la nostra comissió va convocar cada sector implicat: professorat de l'escola primària i de la secundària; els pares, i també els sectors no contemplats, com l'escola 0-3 i l'educació d'adults. Del fruit d'aquestes reunions, tan riques, va sortir un informe que difícilment hauríem pogut fer sols els membres de la comissió.

Ha estat molt interessant també poder participar com a representant del meu districte en les sessions de treball i posteriors jornades sobre "Escolarització i immigració" del CEM. Barcelona, amb només un 2% de població immigrada, té el repte de fer seriosament un pla d'acollida d'aquestes persones.

En conjunt, i pel meu coneixement, penso que els membres dels consells escolars estan fent un gran esforç de reflexió i de propostes de millora en l'àmbit educatiu. Es tenen en compte!

Esperança Batlles, Professora, Nou Barris

- Quan parlem de participació democràtica, pensem que podem intervenir directament sobre les decisions. Si l'aportació es tradueix en resultats propers als que desitjàvem, obtenim la satisfacció d'haver participat i deduem que la democràcia té sentit. Quan les aportacions, les conclusions d'un grup, les aspiracions no arriben a transformar-se en resultats concrets, tenim la impressió d'un cert fracàs i ens sentim una mica incòmodes amb el sistema que no dona resposta a les nostres iniciatives. En certs moments podríem pensar que l'experiència en el Consell Escolar de Districte ha estat més propera a la segona situació, però si ens ho mirem amb més profunditat, més a llarg termini, és evident que ens situem en la primera. En el Consell Escolar de Districte es van construir uns criteris, unes necessitats, unes propostes, i en el seu conjunt creen un ambient amb unes característiques pròpies; aquest és probablement el resultat de l'exercici democràtic en el Consell Escolar de Districte. No és un resultat concret obtingut per un sector, és el resultat d'un ambient d'opinió que té la capacitat d'estendre's i de donar alhora uns resultats, segurament a llarg termini.

Sergi Martínez, Centre d'Estudis Roca, Sant Andreu

- Com a director de l'aleshores Institut de Batxillerat Verdager, vaig viure directament el naixement dels consells

escolars de centre i la convulsió que aquest fet suposà dins la comunitat educativa.

La constitució dels consells escolar de districte i del CEM venia a augmentar l'univers de participació de tots els sectors implicats. I la participació —la reciprocitat comunicativa—, dir-ho és ociós, esdevé l'eina bàsica de l'acció docent. Una altra cosa seria valorar la transcendència dels esforços esmerçats. La meua condició de membre de la Comissió Permanent del CEM i de president d'una de les seves comissions de treball (NSE) em va permetre observar des de diversos punts de vista la incidència de la tasca educativa dins el teixit social. Especialment il·lustrativa em va resultar la meua intervenció com a ponent en una sessió de treball dirigida específicament als representants municipals dels consells escolars dels centres docents públics de secundària (novembre de 1990).

Recordo afectuosament l'acció intel·ligent i en tot moment encoratjadora del professor Blanch i Marquès, secretari de CEM.

Octavi Iglesias, Catedràtic d'Institut

- Participació, aquesta és una paraula important quan parlem d'ensenyament. Els consells escolars volen ser un camí de participació; en ells poden treballar de manera conjunta els diversos sectors de la comunitat educativa, poden fer propostes, dinamitzar la vida educativa, fer seguiment de les accions de govern... En la legislació actual, però, tenen una greu limitació: els seus acords, les seves propostes, tenen una funció únicament consultiva.

M'ha resultat enriquidor participar en el Consell Escolar de Districte, perquè m'ha ajudat a viure la realitat de l'ensenyament d'una manera més propera, m'ha permès escoltar altres punts de vista i m'ha donat la possibilitat de seguir treballant per una escola pública, laica, democràtica, integradora.

Rosa Bofill Benet, professorat CCOO Sans-Montjuïc

- Fa un any vaig entrar a formar part del CED i del CEM. Quan vaig començar no tenia una idea gaire clara de la situació en la qual es trobava la societat estudiantil en la nostra ciutat, però un cop vaig començar a parlar amb els representants d'altres centres vaig anar prenent consciència de la realitat. I és que jo, en la meua situació, em podia considerar un privilegiat, ja que en molts centres els alumnes vivien una situació d'absoluta incomunicació, però em refereixo en l'aspecte de falta de mitjans per fer-se notar i representar les seves queixes en contra del sistema en què ens trobem immersos.

Així doncs, aquesta experiència em va servir per comprendre que els alumnes també tenim la nostra petita però alhora important part en el sistema, ja que podem expressar les nostres opinions i se'ns dona l'oportunitat de conèixer amb més profunditat la realitat que hi ha a la nostra ciutat i el nostre barri, lloc on tenim l'oportunitat de treballar plegats per millorar-lo.

Damian Asencio, Alumnat, Nou Barris

- Com a representant de CCOO al sector professorat i des de la preocupació per la qualitat de l'ensenyament públic, he intentat fer arribar les propostes del sindicat sobre els diversos temes que s'han plantejat.

El curs 1999-2000, la Comissió de Matriculació va iniciar un treball d'anàlisi de la Reforma a Secundària, el qual trobo molt encertat, i espero que el Consell impulsi les seves propostes de millora.

Amador Pisabarro, CCOO, professorat, Sant Martí

- Fa poc més d'un any el director de la meua escola em va cridar i em va donar un fullet del Consell Escolar de Districte. Jo no sabia què era això del Consell Escolar, però vaig decidir anar a l'ajuntament del districte i descobrir-ho. A l'ajuntament de l'Eixample vaig conèixer la Ma Àngels, que fou qui em parlà del Consell Escolar Municipal. Quan ja sabia el que era el CEM vaig decidir presentar-me a les eleccions per ser representant dels alumnes. Podríem dir que fou l'atzar el que em va permetre accedir al lloc que ara ocupo, perquè les eleccions van ser molt disputades i vaig empatar amb un altre alumne, però per sorteig vaig ser jo la que va sortir escollida.

A partir d'aquell moment, tot va ser començar a anar a reunions, conèixer molta gent i viure una sèrie d'experiències que no hauria pogut viure si el director de la meua escola no m'hagués fet arribar aquell fullet que parlava del CED.

Tot i que fa poc temps que sóc en aquest Consell, puc dir que ja m'he adonat de la importància que té la participació dels alumnes. Per exemple, l'any passat vàrem poder mantenir una conversa amb la regidora d'educació, Marina Subirats, i li vàrem poder fer arribar directament les nostres preocupacions sobre la reforma. Va ser una experiència molt enriquidora i que es va poder dur a terme gràcies a la participació d'una vintena de nois i noies.

Per acabar diré que la gent del Consell és com de la família, i això que no ens veiem gaire sovint, però quan ens veiem, és durant una bona estona..., perquè mira que són

llargues les reunions, oi? Ara bé, amb el cor a la mà, afirmo que no m'importa gens que les reunions siguin tan llargues, perquè la tasca que desenvolupem és una tasca altruista, i això m'agrada. A més, el nostre tema de conversa és l'educació, molt important per al demà de Barcelona, perquè els joves som el futur i segons els valors que ara rebem, podrem fer de Barcelona una ciutat millor del que ja és. Per tant, m'alegro que això que anomenem CEM hagi durat deu anys i espero que en duri molts més.

Georgina Ferri Tordera, centres concertats, l'Eixample

■ Llegué al Consejo Escolar Municipal, en primer lugar, a través de mi compromiso de participación en el Consejo Escolar del Centro donde estudiaba mi hija y, más tarde, en el Consejo Escolar de Distrito. Con ello decidí implicarme en el proceso educativo de la ciudad, en el que están inmersas todas esas personas que en un futuro inmediato conformarán la nueva sociedad. Quisiera saber transmitir lo enriquecedor que la experiencia ha resultado para mí, al haber accedido a los distintos puntos de vista de los diferentes estamentos representados en el Consejo Escolar Municipal ante los problemas, iniciativas o modificaciones de temas ya en curso que se han presentado y debatido. Gracias a todos.

Isabel Campañá, mares i pares, Les Corts

■ En el moment present pràcticament tothom comparteix que l'educació dels nostres infants és responsabilitat del conjunt de ciutadans i ciutadanes.

En aquest sentit i utilitzant les noves formes de participació, mitjançant la creació dels consells escolars (de Centre, de Districte i el Consell Escolar Municipal) s'han pogut incorporar activament representants de diferents sectors de la comunitat per tal d'identificar tant els punts forts que s'han de consolidar com els punts febles del sistema educatiu i poder plantejar millores de cara al futur.

Considero que la participació és un dret i al mateix temps una responsabilitat. La meua incorporació al Consell Escolar Municipal (CEM), ja fa més de cinc anys, ha estat una gran oportunitat que m'ha permès, entre altres coses, participar activament en el grup tècnic de treball "Educació, participació i responsabilitat", una de les línies estratègiques del projecte educatiu de ciutat.

Dra. Carme Panchón, Membre del Consell Escolar, Universitat de Barcelona

■ Quantes vegades en aquests anys m'han demanat: "Per a què serveix això del Consell Escolar Municipal?" "De debò que convé invertir temps en aquest assumpte?", em preguntava, més d'un cop, algun company de l'institut. I jo no sempre trobava una resposta convincent.

I és que la democratització del funcionament de les institucions no sempre avança al ritme de les necessitats de la vida quotidiana. La participació, el consens, la consulta als altres —característiques del tarannà del Consell Escolar Municipal— tenen el seu tempo, ben diferent d'un "anem per feina" sense matisos.

El 10è aniversari del Consell Escolar Municipal sorgeix en un moment oportú, donat que la reflexió sobre les competències bàsiques, que han de dominar els i les joves en acabar els seus estudis obligatoris, és un dels eixos fonamentals del debat sobre la conveniència o no d'aquest pla d'estudis. Si l'alumnat aprèn a l'escola, dels seus mestres, que la participació és potser l'exercici més important d'una societat democràtica, segurament la ciutat que lleguin als seus fills i filles sigui més justa que la que nosaltres vam rebre.

Ignacio Garcia de la Barrera, Exdirector del IES Joan Boscan

■ El desplegament dels marcs de participació va generar, així ho vaig viure jo, unes expectatives importants que amb el pas dels anys, i en termes generals, no es van correspondre amb els resultats obtinguts. El CEM, com a òrgan de caràcter consultiu, generava reflexió i procurava ser un espai de diàleg i consens profund entorn de temes que havien d'anar definint una realitat, la de l'escola i l'educació a la ciutat de Barcelona, fortament descompensada pel que fa a la quantitat de places escolars públiques i de recursos amb els quals es treballava a l'escola pública. Potser la disfunció entre el caràcter eminentment polític del treball d'aquella època (reivindicació permanent del Mapa Escolar, de canvis en l'articulat dels decrets de matriculació, de control en els seus processos —també i sobretot en els de l'escola privada concertada—) i la capacitat real de portar a terme els canvis proposats, van generar frustració. Fins i tot el poder polític amb qui podíem "sintonitzar" ideològicament no es va fer del tot seu el nostre discurs.

Més endavant, desenvolupant el valor de la participació, crec que el CEM va trobar l'objectiu que el connectava amb la realitat educativa de la nostra ciutat i la seva millora qualitativa. En el terreny personal, vaig tenir l'oportunitat de conèixer persones que eren model de rigor intel·lectual, d'entrega i de compromís, d'actituds profundament democràtiques.

Mercè Fluvia, Associació de Mestres Rosa Sensat

CONSELL ESCOLAR MUNICIPAL
I DE DISTRICTE

	DISTRICTE POSTAL	TELÈFON	FAX
Secretaria del Consell Escolar Municipal Rda. Sant Antoni, 49	08011	93 292 82 73	93 325 11 50
CIUTAT VELLA Secretària Sra. Marleny Colmenares C/ Ramalleres, 17	08001	93 291 58 06	93 291 58 38
EIXAMPLE Secretària Sra. M Àngels Vivanco C/ Aragó, 311	08009	93 291 62 92	93 291 62 01
SANTS-MONTJUÏC Secretària Sra. Dolors Pellisa C/ Creu Coberta, 104	08014	93 291 63 83	93 291 63 03
LES CORTS Secretària Sra. Esperança Busquets Plaça Comas, 18	08028	93 291 64 45	93 291 64 64
SARRIÀ-SANT GERVASI Secretari Sr. Joan Recasens SSPP, C/ Anglí, 31, 1r	08017	93 291 65 04	93 291 65 66
GRÀCIA Secretari Sr. Jaume Novell SSPP, C/ Francisco Giner, 46	08012	93 291 66 61	93 291 42 02
HORTA-GUINARDÓ Secretari Sr. Rafael Aguilar Rda. Guinardó, 49	08024	93 291 67 85	93 291 67 67
NOU BARRIS Secretari Sr. Francesc Barreda C/ Doctor Pi i Molist, 133	08042	93 291 68 47	93 291 68 48
SANT ANDREU Secretària Sra. Carme Ruiz Segadors, 2	08030	93 291 69 64	93 291 69 69
SANT MARTÍ Secretària Sra. Laura Pérez Can Felipa, C/ Pallars, 277	08005	93 266 44 41	93 307 61 01